

Handläggare
Anneli Rydström
Telefon: 08-508 22 068

Till
Hägersten-Liljeholmens
stadsdelsnämnd 2013-08-29

Översyn av ersättningsmodellen för vård- och omsorgsboenden inom valfrihetssystemet

Yttrande till kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen till kommunstyrelsen.

Maria Mannerholm	Ingrid Widebäck	Yvonne Goldberg
stadsdelsdirektör	avdelningschef	avdelningschef

Sammanfattning

Äldreförvaltningen föreslår att en fast vårddygnersättning införs för vård- och omsorgsboende inom valfrihetssystemet fr.o.m. 1 januari 2014, istället för nuvarande system med tre ersättningsnivåer. En differentierad ersättning föreslås beroende på om boendet har demens- eller somatisk inriktning. Ersättningsbeloppen föreslås fastställas av kommunfullmäktige i budget 2014.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning tycker att den föreslagna ersättningsmodellen är bra och att fokus läggs på individuppföljningen. Förvaltningen kan dock se svårigheter med den snäva tidsram som finns för införandet. Det är därför angeläget att staden tar fram en plan för hanteringen av den nya ersättningsmodellen. Detta också utifrån att permanenta förändringar i Paraplysystemet kan genomföras tidigast 2015.

Hänsyn behöver också tas till att modellen kommer att innebära högre kostnader för beställarsidan inom äldreomsorgen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för social omsorg och avdelningen för förskola och äldreomsorg i egen regi. De fackliga organisationerna informeras vid samverkansgrupp den 13 augusti och stadsdelsnämndens pensionärsråd den 27 augusti 2013.

Bakgrund

En remiss har inkommit till stadsdelsnämnden från kommunstyrelsen om förslag till ny ersättningsmodell för vård- och omsorgsboende inom valfrihetsmodellen fr.o.m. 1 januari 2014. Remissvar ska lämnas senast den 6 september 2013 till kommunstyrelsen.

Valfrihetssystemet inom äldreomsorgens vård- och omsorgsboende infördes den 1 juli 2008. I samband med detta infördes också en ersättningsmodell med tre ersättningsnivåer som baserar sig på individuella vårdbehovsmätningar av den enskildes omvårdnadsbehov.

	Kommunal regi kr per dygn	Privat regi kr per dygn
Nivå 1	1 153	1 215
Nivå 2	1 699	1 791
Nivå 3	2 007	2 116
Lokalschablon	105	105

Privata utförare får en momscompensation på 5,4%, då de inte får dra av moms på köpta varor och tjänster.

Majoriteten (73%) av alla bedömningar i staden ligger i nivå 2, så även för Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd.

Den genomsnittliga vårddygnsersättningen i mars 2013 var 1 670 per dygn för kommunal regi och 1 760 per dygn för privat regi.

Mätningarna genomförs av biståndshandläggaren. Syftet med modellen är att utförarna ska anpassa bemanningen utifrån den enskildes behov av insatser.

Under åren har synpunkter framförts på den nuvarande ersättningsmodellen. Beställare och utförare upplever att det är alltför stort fokus på ersättningen och hur vårdkrävande den boende är, och mindre fokus på planeringen av insatser för den enskilde. Utförare anser att det finns stora skillnader i vilken ersättning de får, vilket medför svårigheter att planera för

verksamheten. Systemet med vårdbehovsmätningar är också förhållandevis resurskrävande.

På uppdrag av kommunfullmäktige har äldreförvaltningen gjort en översyn av nuvarande ersättningsmodell samt utarbetat förslag till en ny ersättningsmodell.

I uppdraget har också ingått att beakta Socialstyrelsens föreskrifter om ansvaret för personer med demenssjukdom och bemanning i särskilda boenden (SOF 2012:12) där kraven på bemanning i boenden stärks. Föreskrifterna gäller från januari 2014 och innebär bland annat att biståndshandläggaren utöver beslutet om vård- och omsorgsboende även ska fatta ett separat beslut om vilka insatser den enskilde ska ha i vård- och omsorgsboendet.

Ärendet

Äldreförvaltningen föreslår att en fast vårddygnsersättning införs för vård- och omsorgsboende inom valfrihetssystemet med en differentierad ersättning beroende på om boendet har demens- eller somatisk inriktning.

Förslaget innebär att inga vårdbehovsmätningar kommer att göras av biståndshandläggare för att fastställa ersättningsnivån. Istället ska fokus läggas på individuppföljningen.

Äldreförvaltningen föreslår att ersättningen för platser med demensinriktning ska vara något högre än för somatisk inriktning. Förslaget är att de särskilda medel om 50 mnkr per år för ökad bemanning i boenden med demensinriktning, som enheterna nu ansöker om, läggs direkt på vårddygnsersättningen.

I det nuvarande ersättningssystemet finns ett antal regler som påverkar utförarens ersättning, såsom ersättning för tom plats, kostavdrag och parboende. Översyn och vissa förändringar av detta kan behövas, enligt äldreförvaltningen. Även översyn av lokalschablonen föreslås bland annat utifrån den förändrade hyressättningsmodellen.

Äldreförvaltningen föreslår att ersättningsbeloppen för respektive inriktning samt lokalschablonen fastställs av kommunfullmäktige i budget 2014.

En ändring av ersättningsmodellen kommer att kräva ändringar i stadens verksamhetssystem, Paraplysystemet. Äldreförvaltningen bedömer att en permanent förändring av systemet kan göras tidigast 2015, men att det är möjligt att göra en temporär lösning under tiden. Förstudie av vilka förändringar som skulle krävas i Paraplysystemet har påbörjats.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltning tycker att den föreslagna ersättningsmodellen är bra och bidrar till att beställare och utförare lägger fokus på planering och uppföljning av den enskildes behov av insatser.

Förvaltningen kan dock se svårigheter med den snäva tidsram som finns för själva införandet. Under samma period ska också flera andra förändringar genomföras såsom nytt ersättningsystem för hemtjänst, individuppföljningen samt nya avgifter. Sammantaget kommer detta innebära många arbetsmoment som ska utföras av biståndshandläggarna.

Det är därför angeläget att staden tar fram en plan för införandet och hanteringen av den nya ersättningsmodellen och där hänsyn tas till även övriga förändringar. Detta också utifrån att permanenta förändringar i Paraplysystemet kan genomföras tidigast 2015.

Den ekonomiska aspekten utifrån ett beställarperspektiv är också viktigt att lyfta fram.

Förvaltningen bedömer att den föreslagna ersättningsmodellen innebär ökade kostnader för beställarsidan i stadsdelsförvaltningens äldreomsorg. Majoriteten av besluten är i nivå 2 i nuvarande ersättningsmodell och en generell ökad ersättning för demensplatser leder då till ökade kostnader för förvaltningen.

För det enskilda vård- och omsorgsboendet kan den föreslagna ersättningsmodellen både innebära ökade intäkter eller minskade intäkter beroende på vilka ersättningsnivåer enheten har i nuvarande system.

Bilaga

Remiss om översyn av ersättningsmodellen för vård- och omsorgsboenden inom valfrihetssystemet.